GAZETA LWOWSKA.

We Srodę **Nro. 139.** 6. Grudnia 1826.

WIADOMOŚCI KRAIOWE.

— Ze Lwowa. —

C. K. Rząd kraiowy ogłosił następuiące

Uwiadomienie.

Na iarmarku Kałuzkim w Cyrkule Stryyskim d. 9. Czerwca r. b. podczas rozdawania nagród ze Skarbu za przychow koni i bydła rogatego przeznaczonych; otrzymali takowe; 1) Filip Jać, poddany z Komorowa, i kolonista z Ugartsthal Państwa kameralnego Kałuża Krystyian Rucker za naypięknieysze po stadnikach Skarbowych 3letnie żrebce po 20 dukatów w złocie; 2) Jakób Mathias osadnik z Nowiczki, Państwa kameralnego Doliny; Filip Frommer z Gelsendorfa, Państwa kameralnego Bolechów, Filip Stefan z Ugartsthal Państwa kameralnego Kałuż, Konrad Löwenberger z Landestreu Państwa tego samego, Iwan Olexa poddany z Kamienia, tegoż Państwa, za wychów takichże samych klaczek, każdy po 6 duk. w złocie; 3) Iwan Baby poddany z Mościsk, Iwan Smeterski poddany ze Zagurza i Jakób Leg osadnik z Ugartsthala, wszyscy z Państwa kameralnego Kałuża, za wychów naypięknieyszych byków, każdy po 12 ZR. M. K.; 4) Wasyl Didoszak, Michał Bobrocki, Michał Pitulog, wszyscy z miasteczka Kałuża, daley Wasyl Piliszuk z Dołhego, Szymon Wasylów z Dobrowlan, poddani, i Jakób Flendruch, osadnik z Nowego Kałuża, wszyscy z Państwa kameralnego Kałuż, za przychów naypięknieyszych iałówek, każdy po 8 ZR. w M. K.

— Z Węgier. —

Gazeta połączona Budy i Pesztu z d. 22go Listopada zawiera z Budy:

»Jey Cesarzewicowska Mość Arcy-Xiężna Maryia Dorota, Małżonka Jego Cesarzewicowskiey Mości Arcy-Xięcia Palatyna, przybyła tu z Preszburga w d. 18. t. m. z południa o godzinie 4tey w pożądanem zdrowiu. Ich Cesarzowicowskie Moście Arcy-Xiążę Szczepan i Arcy-Xiężna Herminia iuż tu pierwey byli ziechali.

Z Lubianny w Illiryi donosi tameczna Gazeta z d. 21. Listopada:

»Jego Cesarzowicowska Arcy-Xiążę Rainery, Wice-Król Królestwa Lombardzko - Weneckiego, powracaiac z Wiednia do Włoch ze Swoią dostoyną Małżonką ziechał tu d. 18. t. z południa o godzinie 4tey w pożądanem zdrowiu i wysiadł w zamku Stanów, gdzie przepędził noc, a dnia następuiącego o godzinie 7mey rano po wysłuchaniu Mszy w dalszą udał się drogę.«(*G. Wied.*)

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Ameryka Hiszpańska.

Z Puerto-Cabello donoszą, że lud skupiwszy się w d. 8. Sierpnia zmusił okrzykiem swoim municypalność ogłosić się za systematem federacyynym, a ztąd, by Wenezuela wyłączyła się od posłuszeństwa ku Centralnemu Rządowi Bogoty. Akt w tey mierze wyszedł w Dzienniku »Kolumbiano« z d. 16. Sierpnia. Podobnych wypadków obawiano się w Kartagenie i innych miastach.

Intendent Wenezueli ogłosił pod d. 1otym Września w Karrakas, że Boliwar w podróży z Limy do Bogoty, przybył do Truxillo.

Kongress Rzeczypospolity Boliwii, zaprowadzony został w d. 24. Maia i Jenerał Sucre pomimo opierania się piastowaniu nadal urzędu Prezydenta, iaki podług iego wyrażenia się więcey kraiowcowi, iak onemuż przynależy, został potwierdzony i wezwany, aby takowy sprawował przynaymniey do przybycia Libertadora, który naypoźniey w Sierpniu t. r. iest spodziewany. — (Jeźli wiadomość powyższa o przybyciu Boliwara do Truxillo w podróży do Bogoty potwierdzi się, tedy naprożno oczekiwać go będą tego roku mieszkańcy Boliwii.)

Kuryier Angielski udziela z Gazet Amerykańskich listu z Kartageny z d. 26. Września:

»Wczoray przybył goniec z Quito od Boliwara, który drogę swoią obrócił na Panamę i i ztąd wsiadłszy na okręt woienny udał się do Puerto-Cabello i la Guayra. W każdem mieście ma być zwołane Zgromadzenie ludu, i ieżli większa część zażąda, aby przed r. 1830 zebrał się Kongress, dla naradzenia się nad odmianami w Konstytucyi, tedy nic przeciwko temu nie będzie miał Boliwar. Tenże doznał wielkiey nieprzyiemności w Quito; przeszło sto osób kazał rozstrzelać i wiele powieszać! Nieszczęśliwi wołali: »Niech żyie Król Ferdynand!« Boliwar przyrzekł stanąć w Bogocie d. 12. Paźdz. *D. A.*)

)(

Podług doniesień z Buenos-Ayres tameczna eskadra, pod sprawą Kommodora Brown, została w d. 1. Sierpnia w potyczce z flotą Brazyliyską prawie zupełnie zniszczoną. Szczęściem cisza morska, która nastąpiła, dozwoliła flocie Buenos-Ayreskiéy, chociaż uszkodzonéy, cofnąć się do portu. Okręt Admiralski utracił 150 w zabitych i rannych.

List z d. 5. Sierpnia donosi, że cała eskadra Bunos-Ayreska stała wśród zatoki i oczekiwała przybycia eskadry Chiliyskiéy. Blokadę z naywiększą surowością wykonywano, gdyż Brazyliyczykowie żadnéy iuż w téy mierze nie doznaią przeszkody.

Dawnieyszą wiadomość o zabiciu Północno-Amerykańskiego Sprawuiącego interesa w Bogocie, P. Watts, ogłasza Gazeta Nowo-Yorkska z d. 6. Paźdz. za bezzasadną. (*G. Wied.*)

Portugaliia.

Podług Gazet Lizbońskich z d. 4. Listopada tak dalece przywrócono spokoyność w prowincyiach, iż się iuż nie obawiano, aby zaburzoną była. — Xiężna Rejentka odebrała od swoiego dostoynego Brata, Cesarza Brazylii, wyrok Senatu, który pierworodnego Syna Cesarza Jegomości ze związku z Arcy-Xiężną Leopoldyną, D. Pedra z Alkantary, Następcą Tronu i prawym Dziedzicem Brazylii uznaie. Młody ten Xiążę urodził się d. 2. Grudnia 1825.

Izba Parów trudniła się na posiedzeniu w d. 4. Listop. porządkiem spraw. Minister Spraw Wewnętrznych przekładaiąc Izbie wyrok, maiący tymczasowie służyć do porządku spraw, uznał, że Izba ma prawo saméy sobie przepisać porządek spraw, czyni iednakże uwagę, iak wielce iest ważną rzeczą, aby w tym względzie porozumiała się z Izbą drugą. Ponieważ ustawy w obiedwóch Izbach muszą być rozpoznawane, zatém bardzo obolewaćby potrzeba, gdyby sposób naradzania w obiedwóch Izbach istotnie się różnił. Nadto, w téy chwili przy tymczasowym porządku spraw idzie tu istotnie o wewnętrzny porządek policyyny, lecz nie o formę kategoryczną, podług któréy naradzać się należy nad ustawami. Tym mniéy przepisaną iest forma, podług któréy ma się Izba zachowywać, gdy się zbierze iako Naywyższy Sąd.

Hrabia Taipa, obawiaiąc się zamiaru, iżby Ministeryium nie chciało zniewolić Izby do przyięcia wyroku Xiężny Rejentki, iako ostatecznego regulaminu, przełożył, ile ważną iest dla niepodległości Izb, by sobie same przepisały formę, podług któréy następować maią narady, ieżli uniknąć chce wpływu stronnictw i zabiegów, które tak często panuią w Zgromadzeniach prawodawczych.

Hrabia Lapa uczynił uwagę, że przyiąć tymczasowy regulamin byłoby tô naruszyć 46. artykuł Konstytucyi, podług którego pierwsze przełożenie do ustawy służy Izbie drugiéy. Równie byłoby to obrazić Xiężnę Rejentkę, gdyby podpisany przez nią wyrok wniesiono na publiczne narady. Nadto, naród oczekuie, że Izba zaraz w początkach zaymie się ważnieyszemi przedmiotami, niżeli namieniony.

Po oddaleniu się Ministrów przyięto przy głosowaniu tymczasowy porządek spraw 27 głosami przeciwko 12 (wielu ieszcze Członków nie było obecnych.)

Na posiedzeniu Izby z d. 6. Listop. mianowani zostali Sekretarzami: Margrabia Tancos i Hrabia Mesquitella. Na tém samém posiedzeniu wniósł Arcybiskup Evory, prosić Rządu, by wydał rozkazy, iżby Sądy podług wszystkich zwyczaynych form ogłosiły Don Pedra IV. Królem Portugalii i Algarbii. — Arcybiskup zastrzega sobie wniosek ten rozwinąć na posiedzeniu w d. 11.

Xiążę Kadaval, Prezydent Izby Parów, przy końcu posiedzenia z d. 31. Paźdz. miał do zgromadzonych Stanów stósowną Mowę.

W iednym z Dienników Londyńskich czytamy o wylądowaniu woysk Angielskich w Lizbonie, co następuie: »Dowiaduiemy się z listów Lizbońskich z d. 21. Października, że Xiężna Rejentka żądała od Wice-Admirała Beauclerc oddziału żołnierzy morskich służących w eskadrze, aby podczas oddalenia się woyska liniiowego Portugalskiego, obięły straże w pałacu Ajuda. Żądanie Rejentki zostało natychmiast spełnione. Dnia 14. Października wysiedli na ląd Kapitanowie Michel, Gordon i Stevens, Porucznicy Mackinon i Walsh ze czterema sierżantami i 154 szeregowymi i zaięli straże w pałacu Ajuda. Dowódca wydał przy téy sposobności rozkaz następuiący:

Na okręcie Ocean na Tagu d. 13. Paźdz.

Dawszy WPanu dzisieyszego poranku rozkaz aby 150 ludzi z batalionu król. żołnierzy morskich gotowych było do wylądowania, przeto oznaymisz WPan Oficerowi, który temi ludzmi dowodzi, iżby ściśle się zachował podług następuiącéy instrukcyi: »Oddział król. żołnierzy morskich maiący wylądować, przeznaczony iest na straż przyboczną i w czasie, gdyby potrzeba było, uczynić wszysko, co służyć może do obrony i bezpieczeństwa Xiężnéy Rejentki i iéy rodziny. Oficer dowodzący nie będzie od nikogo odbierał rozkazów, ieżli te bezpośrednio nie wydą od Infantki Rajentki; w tym celu Oficer Portugalski ma być upoważniony do udzielania rozkazów Jéy Królewicowskiéy Mości. Straż ta nie przedsięweźmie nic, coby ią zniewoliło do styczności z innemi woyskami, niteż mieszać się ma między owe woyska. Nie

powinna należeć do sporów lub kłótni iakiegobądź rodzaiu, iak dalece te nie podaię w niebezpieczeństwo osoby rodziny Królewskiéy. Szalupa straży powinna nieustannie stać przy poczynaiącéy się drodze do Bellem, a ia wyraźnie rozkazuię, aby mi przez tę szalupę natychmiast znać dano, gdyby w dzień lub w nocy, w pałacu lub pod pałacem zaszły rozruchy, lub gdyby Oficer straż trzymaiący wezwany został przez Jéy Królewicowską Mość do dania pomocy.« — »A. Beauclerc, Wice-Admirał.« (*G. Wied.*)

Wielka Brytaniia i Irlandyia.

W dniu 9. Listopada Ministrowie Hrabia Liverpool, Lord Eldon, Hrabia Westmoreland i Hrabia Bathurst byli u Xięcia Yorku, i większą część dnia u niego strawili. Gazety Angielskie wiele wagi przypisuią tym odwiedzinom.

Nowy Parlament zgromadził się w dniu 14. Listopada ku południowi. Lord High Steward, Wielki Intendent, Margrabia Konyngham, udali się do Izby Niższey dla odebrania przysięgi od obecnych Deputowanych. Ci, po złożeniu przysięgi udali się do sali posiedzeń dla posłuchania poselstwa Izby Wyższey. O godzinie 2giey ukazali się Lord Kanclerz i inni Kommissarze, Hrabiowie Liwerpool, Harrowby i Westmoreland, i Lord Bexley, w ubiorze Parów i zaięli mieysce przed Tronem. Poczém Lord Kanclerz rozkazał woźnemu z czarną laską wezwać Członków Izby Niższey przed szranki Jch Wysokości, dla posłuchania Król. pełnomocnictwa do otworzenia Parlamentu. Po onegoż odczytaniu, zapowiedział Lord Kanclerz Członkom Izby Niższey, iż odebrał od Króla Jegomości rozkaz, wezwać ich do mianowania Prezydenta i tegoż, dnia następuiącego rano przedstawić przed kratkami Izby Wyższey, aby został przez Króla potwierdzonym. Członkowie Izby Niższey oddalili się. Mówcą (Prezydentem) tey Izby został znowu P. Charles Manners Sutton iednogłośnie obrany.

Podczas uczty Lorda Majora odpowiedział Hrabia Liverpool na toast ku czci iego spełniony, »iż w ciągu swoiego długiego zawodu Ministeryialnego starał się zawsze wspierać pomyślność i prawdziwy interes swoiey oyczyzny; aleź nie był przytém nieczuły na kontrollę publiczney opinii. Niemasz klassy w towarzystwie, na którey pochwały nie życzyłby sobie zasłużyć; atoli, ze wszystkich innych klas pochwały wielkiego kupieckiego świata, są dla niego naypochlebnieysze.« — Pan Kanning przywodził epokę, w którey Europa w woynę nadzwyczayney obiętości zawikłaną była. Czas ten minął, i prace mężów na wyższych urzędach kraiu stały się o wiele lżeyszemi. Prace te raczey są teraz stosunkowo nieznaczne, a że tylko zamiarem onych utrzymanie pokoiu, rozszerzenie kunsztów i handlu po całey Europie, zatém w skutkach swoich niosą oraz nayprzyiemnieyszą nagrodę: Dzisiay słyszeliście WPanowie od dostoynego przyiaciela (Xięcia Polignac), iaki iest ku nam sposób myślenia kraiu, z którym walczyliśmy lat dwadzieścia o panowanie nad światem. Wyraz ten iest na szczęście bardzo przyiaźny i może ón zapewnić, iż ieżliby Reprezentanci innych Dworów Europeyskich obecnymi byli, powtórzyliby ukontentowanie wyrzeczone w imieniu Francyi (Oklaski). Kiedy się mu powiodło, dalszy pokóy i spokoyność, która na szczęście wszędzie panuie, osiągnąć, tedy w pracach, które nań wkłada służba, obfitą naydzie nagrodę.« (Oklaski.)

Ze wszystkich okrętów, które żegluią, kazał Rząd zdiąć okow kruszcowy Sir Humphrey Davy. Przekonano się, iż chociaż wyłożenie miedzią i cynkiem ochrania ie od robaka, iednak większe zrządza złe, to iest suchą zgniliznę.

Podług wiadomości z Królestwa Siam w Indyiach tylnych, dochodzących do d. 6. Kwietnia, Anglicy życzą sobie usadowić się w tém Państwie. Rząd Siamski nie iest w tey mierze bez obawy, ponieważ każe tworzyć liniią obronną, obeymuiącą 1000 dział ciężkiego wagomiaru. Rząd ten taki wstręt okazuie przeciwko Anglikom, iż poddanym swoim zakazał handlu z nimi. Jeden tylko dom handlowy w Siamie będący, śród tych okoliczności zamyśla się oddalić. (*G. Wied.*)

Podług Dziennika Morning-post, Sir Walter Scott miał tyle nowych materyiałów do »Żywota Napoleona« zebrać, iż chce nowy siódmy Tom dodać.

Podług listu w *Hampshire - Telegraph*; przez Oficera fregaty Tweed umieszczogo, czarni w mało zwiedzanych okolicach wyspy Hayty ieszcze wciąż maią być oddani przerażaiącemu bałwochwalstwu. Opat Bisson, żyiący teraz na wyspie S. Tomasza, zastał przed 18 miesiącami kupę czarnych w Port de Paix w chwili, gdy iednemu z bożków swoich chcieli człowieka poświęcić.

Starania Missyionarzy Angielskich w Indyiach Wschodnich, do wykorzenienia bałwochwalstwa, nie dawno świetny odniosły skutek. List z Berhumpore z d. 24. Marca donosi, że bożyszcze narodowe Sheeb, z mieysca, które od wieków zaymowało, strącone zostało, i to przez tych, którzy go niegdy czcili, a teraz przeszli do Chrześciiaństwa. Materyiały świątyni obrócone na zbudowanie kaplicy chrześciiańskiey, sam zaś bałwan posłany będzie do Anglii.

W d. 13. Listopada panowała wielka czyn-

ność na giełdzie Londyńskiey, względem kraioiowych iakoteż zagranicznych papierów. Ustalone podniosły się aż de 83 1/8 na dostawę.
(*D. Au.*)

Francyia.

Król przewodniczył znowu w d. 17. Listopada w Radzie gabinetowey, na którą oprócz Ministrów, wezwane były w przeszłym Numerze wymienione osoby. Ta Rada gabinetowa trwała półszóstéy godziny. Pewien Dziennik Paryzki twierdzi, że wszystkich tych zgromadzeń gabinetowych w ostatnich dniach iest przedmiotem nowa ustawa woyskowa.

Gwiazda mówi: Rada Stanu ukończyła narady nad proiektem do ustawy o wolności druku; lecz tayna Rada ieszcze takowego nie rozpoznała. Gabinet zaymie się takowym zapewnie dopiero po proiekcie do ustawy woyskowey. Ustawa o Sądzie przysięgłych wszystkie iuż zdania połączyła. Wszystkie dotąd podania o wolności druku są bardzo błędne, ponieważ zdaie się, że Redakcyia onegoż nie iest ostatecznie uchwaloną. Już dawno wszyscy dobrze myślący iednozgodnie żądali, aby istotny sprawca występku był także odpowiedzialnym, i by życie prywatne zabezpieczone było od wystawiania go publicznie przez Dzienniki. Tento iest cel, który osiągnąć ma ustawa w tym przedmiocie; możemy spodziewać się tego po nowym proiekcie Rządu.

P. Suckau mianowany iest nauczycielem ięzyka niemieckiego przy Xięciu Bordeaux.

Znany Ouvrard, który dawniey w wielkiey swoiey sprawie o ugody na dostawę w ostatniey woynie Hiszpańskiey, uwolniony, równie i teraz wraz z większą częścią współoskarzonych w sprawie mnieyszey przed Sądem Policyi poprawczey o przekupstwo wytoczonéy, uznany iest za niewinnego. Jedynie dwóch oskarzonych wskazano na sześciomiesięczne więzienie i karę pieniężną 300 franków. (*G. Wied.*)

Monitor zawiera następuiące urzędowne doniesienie Ministeryium Spraw Duchownych i publicznego Oświecenia: »P. Pancoucke podał o pozwolenie, aby iego przekład Tacyta o Niemczech przyięty był do biblioteki Kollegium. Dzieło to iak zwyczaynie rozpoznano, a że rapport korzystnie wypadł, przeto zadosyć uczyniono żądaniu autora. Na nieszczęście między wielu przypiskami do textu, znayduie się ieden, który dzieło to czyni bezbożnem, a który uszedł uwagi Cenzora. (Przypisek 5. Rozdz. VIII.) Z tego powodu Rada Królewska czuie się być obowiązaną oświadczyć, że ię wprowadzono w błąd, i że decyzyią swoią cofnęła.«

Dziennik *Phare du Havre* zawiera następuiący artykuł: »Odebraliśmy listy z Port au Prince do dnia 14. Września. Nayważnieyszem iest zapewnienie naszego Korrespondenta, iż począwszy od 1. Stycznia r. p. nie będzie więcey zmnieyszane cło od przywozu towarów Francuzkich w portach Rzeczypospolitey, i cła od przywozu dla wszystkich narodów będą iednakie. Równie i towary osadnicze na okrętach Francuzkich wyprowadzane nie będą większey doznawać korzyści. Jakkolwiek Korrespondent nasz iest o tém zawiadomiony, przecież, ponieważ wiadomość ta nie iest urzędową, trudno nam wierzyć, aby Rząd Haytycki bez ważnego powodu takim sposobem przeciwko Francyi miał postąpić; nawet nie widziemy przynaymniey dotąd, coby go upoważnić mogło zdeptać swoie dawnieysze zobowiązania się. Ładunek Indygene ostatniego okrętu Francuzkiego, który do Port au Prince zawinął był, zapłacił tylko stosownie do ugody połowę cła, a produkta z Hayty, z których składać się będzie iego ładunek, doznawać ma tych samych korzyści. Mówią, że wszystkie ładunki, przybyłe i odchodzące przed ostatnim Grudnia, ieszcze podobnie traktowane będą.

Włochy.

Królewsko-Hiszpanski Poseł przy Stolicy Ś. Kawaler. Wilhelm Curtoys umarł w d. 4. Listop.

Margrabia Abrantes, którego Gazety Francuzkie stawiły na czele powstańców Algarbiyskich, pisze z Lizbony z d. 21. Październikа na pokładzie brygantyny Angielskiéy pod Kapitanem Rocci, na którą wsiadł był w Genui, iż zamyśla wsiąść na statek pocztowy i udać się do Londynu. Już przybył do Anglii. (*G. Wied.*)

Podług wiadomości z Liworna spuszczony został tamże w d. 9. Listopada z warsztatu przy wielkiey uroczystości okręt liniiowy o 64 działach dla Baszy Egipskiego przeznaczony. Korweta dawniéy iuż ukończona, gotowa pod żagle, stała w Darsena, a trzeci okręt ieszcze budowano. Wszystkie te okręty budował inżynier Luigi Mancini na rachunek kupca Dionisio Fernandez.

Lady Cochrane ziechała do Liworna w d. 5. Listopada, poczem niebawem udała się do Pisy, gdzie chce przepędzić zimę. Wielu Greków w Liwornie mieszkaiących, oddawało iéy wizyty. (*D. Aust.*)

(Do tego Numeru Gazety dołączony iest Ner. 49. Rozmaitości.)

Redakcyia Józefa Bensy; Drukiem Piotra Pillera.